

เราทำกับเขาว่า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)

ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ภาพความจำ ทำอย่างไรให้หายไปในขณะที่นั่งสมาธิครับ”

กราบเรียนหลวงพ่อ

๑. เวลานั้นสมาธิ พอหลับตาจะเกิดมโนภาพความจำเกิดขึ้นทันที เป็นเรื่องในชีวิตประจำวัน เรื่องในอดีต เรื่องในอนาคต ทั้งเรื่องดีและไม่ดี ผมแก้โดยการนึกถึงรูปจุ่มกตัวเองและจับความรู้สึกลมหายใจเข้าออกแทน พร้อมนึกในใจว่าพุทโธๆ การทำอย่างนี้ใช้หลักการในการทำสมาธิหรือไม่ครับ

๒. ตั้งใจฝึกทำสมาธิในระยะเวลาสองเดือน มีอยู่สองครั้งที่พอหนังไปสักพักใหญ่ๆ ราว ๒๐ นาที (กระผมจะนั่งสมาธิประมาณ ๓๐ นาทีต่อครั้ง) ความรู้สึกเกิดขึ้นกับตัวเอง เหมือนกับหุ้อ แต่ก็นึกถึงรูปจุ่มกตนเองและนึกพุทโธขณะหายใจเข้าออก สักอึดใจเกิดขณลุกแผ่ซ่านทั้งตัวจนถึงกันที่หนึ่ง ๒-๓ ครั้ง กระผมตกใจบังนิตหนึ่ง แต่ก็เร่งนึกคำพุทโธๆ แล้วความรู้สึกตัวกระผมเหมือนคล้ายกับว่ากันตัวเองลอยกลับหัวและหัวปักลงไปในทำนั่งขัดสมาธิ อาการแบบนี้คืออาการของคนฝึกทำสมาธิต้องเจอใช่หรือไม่ครับ ไม่ใช่ว่านั่งนานแล้วงหรือมีนหัวใช่หรือไม่ครับ

๓. การนั่งสมาธิแล้วจิตสงบ กับนั่งโดยความตั้งใจแต่จิตไม่สงบสักที ได้บุญเหมือนกันหรือไม่ครับ

กระผมขอถามอาจารย์แบบง่ายๆ ตามกำลังปัญญากระผมที่พอทำได้เท่านี้ และพอเท่าที่กระผมรู้สึกได้ในขณะที่ฝึกทำเท่านี้ครับ กราบขอบพระคุณหลวงพ่อ

ตอบ : นี่คำถามเนาะ คำถามที่ ๑. เวลานั่งสมาธิ พอเรานั่งหลับตาไปแล้วมันจะเกิดมโนภาพ ภาพจะเกิดทันทีเลยนะ ภาพประจำวัน ในชีวิตประจำวัน ในอดีต ในอนาคต ทั้งเรื่องดีและเรื่องไม่ดี

นี่เวลาคนนั่งสมาธิ คนเพิ่งฝึกหัดใหม่จะเป็นแบบนี้ เวลาฝึกหัดใหม่ บางทีพุทโธๆ พุทโธไม่ได้ด้วย พุทโธมันคิดไปร้อยแปด แต่ในเวลาเราจะนั่งสมาธิ ภาพความคิดมันจะเกิดขึ้น ความคิดมันจะเกิดก่อน มันจะดึงเราไปก่อน

แต่ถ้าเวลาเขานั่งพุทโธๆ เวลาเขาอยากจะทำประพฤติกฎปฏิบัติ เขานึกถึงรูปมุกของตัวเอง คือนึกถึงพุทโธชัดๆ คิดถึงพุทโธชัดๆ คิดถึงรูปมุกของตัวเอง และจับความรู้สึกที่ลมหายใจเข้าออกแทน แล้วนึกว่าพุทโธๆ ทำอย่างนี้ใช้หลักการในการทำสมาธิหรือไม่ครับ

หลักการของมัน หลักการของการทำสมาธิ เราตั้งสติ เราตั้งสตินะ ถ้าสติมันพร้อมนะ เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันก็อยู่ที่พุทโธ ภาพความคิดต่างๆ มันจะเกิดขึ้นไม่ได้ แต่ที่ภาพความคิดมันเกิดขึ้นแสดงว่ามันแฉลบไปคิดก่อน ถ้าแฉลบไปคิดก่อน มันคิดออกไปนอกเรื่องไง ไ้อพุทโธนั้นมันก็ไม่ชัดเจน พุทโธนั้นก็ทำสักแต่ว่า

พุทโธทำสักแต่ว่า แต่เราด้วยความเข้าใจของเรา เราก็มองว่าเราตั้งใจทำนะ เราก็มองว่าตั้งใจทำพุทโธ เราก็มองว่าเราด้วยความสมบูรณ์ แต่ภาวนาแล้วทำไม่ไม่ได้ผลสักที

เหมือนเวลาคนแบบว่าตักน้ำใส่ตุ่มแต่ตุ่มมันรั่ว มันก็ออกไปทางอื่นหมดนะ มันก็ไม่เต็มตุ่มสักที แต่ถ้าเราตั้งสติของเราชัดๆ เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ แล้วให้จิตอยู่กับพุทโธ ถ้าอยู่กับพุทโธมันก็ไม่คิดเรื่องอื่น

ถ้าไม่คิดเรื่องอื่นนะ ถ้ามันไม่ละเอียดย ถ้ามันไม่รอบคอบ มันก็ไม่เป็นสมาธิ มันก็อยู่อย่างนั้นนะ ครึ่งๆ กลางๆ อยู่อย่างนั้นนะ นี่เวลาการนั่งสมาธิ

เขาบอกว่าที่เขาพยายามจะนึกถึงรูปมุกของตัวเอง

คือว่ามารับรู้ลมหายใจชัดๆ ใจ ถ้ามารับรู้ลมหายใจชัดๆ หมายความว่าเอาจิตนี้มันเกาะอยู่กับอะไรล่ะ ที่เราพุทโธๆ เรากำหนดคำบริกรรม เราก็มองเอาจิตของเราไปบริกรรมพุทโธ ไปเกาะอยู่กับพุทโธใจ ให้อยู่กับพุทโธ ไม่ให้คิดแฉลบไปเรื่องอื่น ไม่ให้ไปนอกเรื่องนอกราว ให้อยู่กับพุทโธชัดๆ ให้อยู่กับพุทโธชัดๆ

ผลของมัน ผลของมันถ้ามันเป็นหนึ่ง เวลาเราคิดเรื่องโลกๆ เขาเรียกสัญญาอารมณ์ อารมณ์มันต่อเนื่องไปเรื่อย อารมณ์มันต่อเนื่องไปเรื่อย แต่ถ้าเรามาพุทโธๆ อารมณ์มันเป็น หนึ่งใจ แล้วมันมีแต่พุทกับโธ พุทกับโธ วิตก วิจาร วิตก วิจาร วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตา รมณ์ ถ้ามันอยู่ตรงนี้แล้วมันบริกรรมของมัน มีการกระทำของมัน มันชัดเจนของมันนะ อยู่ ตรงนี้ อยู่ตรงนี้ แล้วจิตมันเป็น จิตมันเป็นเองใจ เวลาจิต ถ้าจิตตัวมันเป็นสมาธิ จิตมันเป็น เอง

แต่ไอ้ของเราเวลาเราคิด ภาพประจำวันมันเกิดขึ้น ความรู้สึกในอดีตอนาคตมัน เกิดขึ้น

นี่เสวยอารมณ์ จิตเป็นจิต แต่ไอ้สิ่งที่คิดนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง สิ่งที่เกิดเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่นี่จิตมันไปคิดเรื่องนั้นแล้ว จิตไปคิด เวลามันไวกว

เวลาบอกว่า พอหนึ่งสมาธิบิ๊บบันจะเกิดมโนภาพขึ้นมาทันที เป็นในชีวิตประจำวัน เรื่องนั้นเรื่องนี้

มันก็เรื่องนั้นเรื่องนี้ มันเคย ของมันเคย เหมือนเราตื่นเช้าขึ้นมาทำอะไร พอตอน สายเราทำอะไร กลางวันทำอะไร ตอนเย็นทำอะไร ทั้งวัน ชีวิตประจำวัน แล้วพอนั่งบิ๊บบัน ห่วงแล้ว ไปคิดเรื่องนั้นก่อน มันไปนุ่นแล้ว พุทโธมันไม่อยู่ปัจจุบัน มันไปนุ่น คิดเรื่อง ตั้งแต่กลางวัน คิดตอนเย็นไปนุ่น เวลาคิดไปอย่างนั้น นี่ก็เลสมันอดีตอนาคต มันไปอย่าง นั้นนะ

นี่พูดถึงว่าผู้ที่ปฏิบัติใหม่เป็นแบบนี้ แต่มีวาสนานะ เขาบอกว่า เวลาเกิดเรื่องนั้นบิ๊บบัน เขาก็นึกถึงรุกรมูกตัวเองชัดๆ

ลมหายใจมันกระทบรุกรมูก รุกรมูกมันไม่มีชีวิตหรอก มันคิดไม่ได้ จิตมันคิด จิตมัน คิดถึงรุกรมูก จิตมันคิดถึงลม จิตมันคิดถึงพุทโธ ถ้าจิตมันคิดพุทโธ

สิ่งนี้โดยหลักการทำสมาธิอย่างนี้ถูกต้องหรือไม่

ใช่ โดยหลักการทำสมาธิต้องทำแบบนี้ ถ้าทำแบบนี้ โดยหลักของสมาธิ การทำ ความสงบ ๔๐ วิธีการ เราจะมรณานุสตินึกถึงความตายก็ได้ เรานึกถึงพุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ เราระลึกของเรา

วิธีการ วิธีการที่เราทำที่มันถนัด แล้วพอมันคุ้นชิน เวลามันคุ้นชินมันก็จะจำเจ จำเจ ถ้าเรามีอูบาย เราเปลี่ยนแปลงของเรา เราทำของเรา พยายามฝึกจิตใจของเราให้มันเป็นแบบนี้ ถ้ามันเป็นแบบนี้ นี่โดยหลัก

แล้วถ้ามันเป็นไปได้นะ นี่เข้าข้อที่ ๒.

๒. ตั้งใจเริ่มฝึกทำสมาธิได้สองเดือน มีอยู่สองครั้งที่ทำแล้วมันเกิดอาการไวมันเกิดอาการขนลุก หูอื้อ หูอื้อไปหมดเลย แต่เขาก็กลับมารั้งถึงจุดของตัวเอง

มันจะเกิดอะไรขึ้นก็แล้วแต่ เราไม่ทิ้งพุทธโธ เราไม่ทิ้งพุทธโธของเรา เราไม่ทิ้งพุทธโธของเราคือเราไม่ทิ้งหัวใจของเราใจ ถ้าเราทิ้งหัวใจของเรา หัวใจมันเสวยอารมณ์หัวใจ ชาติรู้ใจเปรียบเหมือนน้ำใสอยู่ในแก้ว

น้ำใสในแก้ว บางทีในแก้วเราไม่เข้าใจว่าในแก้วมีน้ำหรือไม่มีน้ำ เพราะน้ำมันใส แต่ถ้ามีสีมีกลิ่นลงไปใต้น้ำนั้น เราจะรู้ว่า อ้อ! ในแก้วนี้มีน้ำ

จิตใจของเรา โดยธรรมชาติของมัน ตัวจิต ตัวจิต ชาติรู้ แล้วใจมันเป็นอย่างไร อะไรมันคือใจ แต่ถ้ามันคิดนี้รู้ทันทีเลย คิดเรื่องนั้น คิดเรื่องนี้ คิดเรื่องนั้น เวลาคิดนี้รู้ อ้อ! นี่คือใจ

แต่ความจริงไม่ใช่ ความคิดไม่ใช่ใจ ความคิดมันเกิดดับ ความคิดมันคิดมาจากใจ แต่ตัวใจเหมือนน้ำใส แต่มันก็ต้องอาศัยความคิดมันถึงแสดงตัวใจ

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันแสดงออก มันเสวยอารมณ์ เสวยอารมณ์ก็เสวยความคิดนั้นนะ แต่ถ้ามันพุทธโธๆ เราจะกลับไปสู่จิตเดิมแท้ที่ผ่องใสๆ จิตเดิมแท้ที่ผ่องใส นี่ใจ น้ำใสๆ แต่ที่เวลามันคิด น้ำมันได้มีสิ่งใดเข้าไปเจือปนมันแล้ว พอเจือปนก็แสดงออกอาการอย่างนั้นๆ ที่ความรู้สึกนึกคิดที่เราคิดต่างๆ นี่มันเป็นสิ่งที่จิตเสวยอารมณ์ทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น พอเราไปคิดไป คิดให้ว่างๆ ว่างๆ

คิดว่างๆ มันก็คิดว่างได้ แต่มันก็เป็นสิ่งที่เติมเข้าไปในน้ำใสให้ไหม มันไม่ใช่ตัวจิตที่มันใส ถ้าตัวจิตที่ใส ถ้ามันทรงตัวมันได้ด้วยการตั้งสติ ด้วยคำบริกรรมพุทธโธ ด้วยการหายใจเข้าออก ด้วยการกำหนดลมหายใจๆ นั้นนะ ถ้ามันกำหนดทรงตัวมันได้ นั้นนะตัวน้ำมันจะใสของมันเอง ถ้าตัวน้ำมันใสของมันเอง นั้นนะคือสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธินะ

แต่ถ้าเฝ้าคิด ๆ โดยธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้น ธรรมชาติของมัน แล้วมันก็เป็น จริตเป็นนิสัยของคนนะ ถ้าเป็นจริตเป็นนิสัยของคน มันก็อยู่ที่วาสนาของคน

วิธีการ พุทธธานุสติ การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ นั่นคือวิธีการ แต่คนที่มากำหนด พุทฺโธ คนที่มาทำความสงบ ๔๐ วิธีการนี้เขามีเวรมีกรรมของเขา จริตนิสัยของเขา ความชอบของเขา คนเรามันมีความชอบใจ คนมันมีความชอบ มีความพึงใจของคน

ที่นี้เฝ้าความพึงใจนั้นนี่คืออุปสรรค เฝ้าความพึงใจนั้นคือกิเลสของคน ถ้ากิเลสของ คน มันก็ต้องมีวิธีการ

พุทฺโธชดั ๆ พุทฺโธชดั ๆ

เฝ้าเรื่องเวรกรรมของคน ใครมีมากมีน้อยมันก็พยายามฝืนของคนคนนั้นเอง ฝืนกิเลส ตัณหาความทะยานอยากเข้ามาสู่สังขาร เข้ามาสู่สมมามาธิ เข้ามาสู่ความสงบตามความ เป็นจริงของใจของตน ถ้าใจของตน เห็นใหม่

มันถึงว่าวิธีการเหมือนกัน แต่อุปสรรคที่เฝ้าพบแต่ละจิตไม่เหมือนกัน มันไม่ เหมือนกัน อยู่ที่เวรที่กรรมของแต่ละบุคคล แต่วิธีการอันเดียวกัน วิธีการอันเดียวกัน แล้ว วิธีการอันเดียวกันนั้นมันอยู่ที่วาสนา

วาสนาของคนที่มีวาสนาเขาจะทำของเขาชัด ๆ เขาก็มีสติสมบุรณ์ของเขา เขาก็มี ความกระทำของเขาด้วยความมั่นคงของเขา แต่วาสนาของคนอ่อนแอ “เราก็กทำแล้ว เราก็ก ตั้งใจแล้ว” นี่มันไปคิดอย่างนั้นนะ มันคิดท้อถอย มันคิดทำลายตัวเอง มันไม่ได้คิดด้วยความ มั่นคง นี่มันอยู่ที่วาสนา

นี่พูดถึงวิธีการหายใจเข้านี้กพุทฺ หายใจออกนี้กโธ วิธีการ พุทธธานุสติ วิธีการของคำ บริการ วิธีการอันเดียวกัน แต่มันจะแตกต่างกันด้วยวาสนาของคน แตกต่างกันด้วยจิตของ คน แตกต่างกันด้วยบุญญาธิการของคน

อันนี้เฝ้าอีกกรณีหนึ่งนะ ไม่ใช่ว่าวิธีการเหมือนกัน ทำต้องเหมือนกันหมด

ไม่ใช่ ไม่ต้อง เราทำของเรา ให้ทำของเราด้วยความสมบุรณ์ของเรา ทำของเราให้จิต สงบของเรา ถ้าเป็นผลงานของเราก็กเป็นเรื่อของเรา

ฉะนั้น เวลาเขาบอกว่าเขานั่งมืออยู่สองครั้ง เวลาเขาเป็นเขาบอกว่ารู้สึกว่ามีอึดใจ รู้สึกว่าขนลุก

แล้วขนลุกขนพอง ถ้าขนลุกขนพองมันอยู่ในองค์ของฌาน วิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ เพียงแต่เราจะเจออารมณ์ไหน มันจะสัมผัสอันไหน วิตก วิจารณ์คือเราอยู่กับ พุทโธชัดๆ วิตกกับวิจารณ์ วิตกคือนึกขึ้น เขาเรียกวิตก วิจารณ์คือระหว่างพุทกับโธ วิตก วิจารณ์ คำบริกรรม วิตก วิจารณ์ นวกรรม จิตมันมีการกระทำ

จิตมันต้องมีการกระทำ ทำเพื่ออะไร ทำเพื่อตัวเองให้ทรงตัวได้ ทำให้ตัวเองยืนอยู่ได้ ตัวเองไม่ต้องไปอาศัยอารมณ์ ตัวเองไม่ต้องไปอาศัยความคิดถึงจะแสดงตนได้ ตัวเองให้ ยืนในตัวของตัวเอง

วิตก วิจารณ์ พอวิตก วิจารณ์เข้า ถ้าจิตมันดีขึ้น จิตมันไหลลื่นขึ้น มันพัฒนาขึ้น มันก็ เกิดปีติ เกิดปีติก็เกิดการขนลุกขนพอง เกิดอาการตัวขยายใหญ่ขึ้น ใอันนี้มันคือผลข้างเคียง ทั้งนั้น

เพราะจากปีติแล้ว ถ้าคนยังรักษาหัวใจได้ดีขึ้นนะ มันจะเกิดความสุข เกิดปีติไปแล้ว ขนพอง ตัวใหญ่ ตัวแทบจะระเบิดเลย พอมันผ่านไปนะ มันจะเกิดความเป็นความสุขของมัน นะ แล้วพอผ่านไป ความสุข ความสุขก็ไปติดสุข พอผ่านไปมันก็เกิดเอกัคคตารมณ์จิตตั้งมั่น จิตที่มันเข้าไปสู่สัจจะ จิตเต็มแท้นี้ส่องใสๆ ที่มันตั้งมั่นได้ ที่มันทรงตัวของมันเองได้นั้นนะ นั้นนะเอกัคคตารมณ์คือจิตตั้งมั่น พอจิตตั้งมั่นขึ้นมา นี้องค์ของสมาธิ

เพียงแต่ว่าจิตเราเริ่มกระทำขึ้น จิตของเรามันดีขึ้นมากน้อยแค่ไหน ดีขึ้นในระดับ ไหน ดีขึ้นในระดับวิตก วิจารณ์ ก็พุทโธชัดๆ นี่ไง พุทโธๆ มันกลมกล่อม อยู่ในขั้นของวิตก วิจารณ์ วิตก วิจารณ์ มันดีขึ้น จิตเรามันเป็นอิสระ ไม่ไปอยู่กับความคิด ไม่ไปเสวยอารมณ์ใด คือ ไม่ต้องมีสิ่งใดไปเจือปน มันอยู่ของมันได้ด้วยคำบริกรรม วิตก วิจารณ์ พุทโธๆ แล้วถ้ามัน พัฒนาขึ้นมันก็เกิดขนพองสยองเกล้า เกิดความรับรู้ แล้วถ้าไปมันก็จะเกิดความสุข

นี่พูดถึงว่า “สิ่งที่มันเกิดขึ้นสองครั้ง ผมตกใจนิดหนึ่ง” เขาว่านะ “ผมตกใจนิดหนึ่ง พอตกใจนิดหนึ่ง พอมีความรู้สึกตัวขึ้นมามันคล้ายกับว่า...”

“คล้ายกับว่า” นี่มันไปแล้ว

“...คล้ายกับว่ากันของตัวเองลอยขึ้น กลับหัวกลับหาง หัวนี้ปักลงในกาณั่งสมาธินั้น แล้วอาการที่ฝึกทำสมาธิต้องเจอแบบนี้ใช่หรือไม่”

นั่งนานไป นี่มันเป็นอาการที่เกิดขึ้นกับการนั่งสมาธิอย่างหนึ่ง แต่คำถามของเขา เขาบอกว่า ไม่ใช่ว่านั่งนานแล้วมันงงนะ ไม่ใช่มีนหัวนะ

ไอ้งงไอ้มีนหัวนี่มันทางการแพทย์ไง ทางกายแพทย์เวลาหนึ่งไปแล้วเราเกิดมีนง เราเกิดอาการวูบ มันก็มีในการที่คนที่เขาในทางการแพทย์ ในเรื่องของสรีระ ในเรื่องของร่างกาย เรา

แต่เรื่องของความรู้สึก ๆ จิต จิตที่มันเป็นไป จิตที่มันเป็นไป มันเป็นไปได้ มันเป็นไป ได้ ที่ว่ามันเกิดอาการกลับหัวกลับหาง กลับความรู้สึก

ความรู้สึก ความรู้สึกก็เหมือนกับสิ่งที่รับรู้ ความรู้สึกเหมือนอาการ อาการที่มันเกิดขึ้น อาการที่เกิดขึ้นมันไม่ใช่จิต ตัวจิตคือตัวเรา อาการก็เหมือนกับสิ่งที่ว่าแปลกล่อมสิ่งที่ไปรับรู้มานั้นนะอาการ ๆ

แต่โดยธรรมชาติของจิต โดยธรรมชาติของจิต ร่างกายมนุษย์ ธาตุรู้ ธรรมชาติที่รู้ รู้ อะไร รู้สิ่งที่มันให้ถูกรู้ ธรรมชาติ จิตนี้เป็นผู้รู้ ธรรมชาติที่รู้ แล้วพอมารู้เรื่องอะไร มันรู้มันเป็นอันดับสอง อันดับสองคือว่าเสวยอารมณ์ไปแล้ว รู้เรื่องนั้น ๆ เรื่องที่ไหน รู้เรื่องนั้น แล้วเรามาพุทโธ ๆ ก็รู้เรื่องนั้น ๆ ก็พุทโธนี้แหละ แล้วให้มันถอยกลับมา

ธรรมชาติที่รู้ สิ่งที่ถูกรู้คืออารมณ์ อาการหัวหกกันขวิดมันเป็นอารมณ์ทั้งนั้นนะ แล้วจิตมันออกไปรับรู้ใจ จิตมันออกไปรับรู้

รับรู้ให้มันรับรู้ แต่ถ้าสิ่งนี้พอเราเข้าใจแล้วว่ามันเป็นอาการ พอเป็นอาการ เราก็กวางไม่ไปสงสัย ไม่ไปค้นคว้ามัน กลับมาที่พุทโธต่อ

โดยข้อเท็จจริง หลวงปู่มีท่านสั่งไว้เลย “อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธ”

พวกเราจะไม่ทิ้งผู้รู้ จะไม่ทิ้งพุทโธ ถ้าเราอยากจะทำประพฤติกปฏิบัติเข้าไปสู่อริยสัจ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเราเกิดปัญญาขึ้นมา เกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา จาก

สัมมาสมาธิ จากจิตที่มีนคอง เดียวเราจะเห็นอริยสัจ เห็นสัจจะความจริงใน พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ถ้าเราไปจับต้องได้ตาม ความเป็นจริง เราจะเห็นคุณค่า คุณค่าว่าจิตของเราได้กลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตของเรา พยายามฝึกฝนของเราจนมันเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญาขึ้นมาในใจของเรา เราจะเห็น คุณค่ามากมาย นี่ถ้ามันเป็นความจริงอย่างนั้น

แต่ถ้ามันเริ่มฝึกหัดใหม่ก็เป็นแบบนี้ เพราะคำถาม คำถามว่า อาการอย่างนั้นเป็น อะไร สิ่งที่มีนอาการที่มีนเหมือนตัวเองกลับหัวกลับหาง มันมีอาการที่ลอยขึ้นต่าง ๆ

อาการอย่างนี้มันเป็นไปได้ทั้งนั้นนะ คำว่า “เป็นไปได้” มันก็ย้อนกลับมาตรงนี้ ย้อนกลับมาที่ว่า จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน อำนาจวาสนาคนไม่เหมือนกัน ฉะนั้น อาการ ที่เป็นมันเป็นไปได้ทั้งนั้นนะ

แต่เวลาถ้าครูบาอาจารย์ท่านเป็นแล้วท่านพยายามจะบอกว่า ให้ทำกลับมาให้เป็น ปกติ ศีลคือความปกติของใจ สัมมาสมาธิคือจิตตั้งมั่น กลับมาเป็นความปกติของเรา กลับมา เป็นความรับรู้สัจความเป็นจริงในใจของเรา แล้วถ้าจิตมันสงบแล้ว เราจะก้าวหน้าต่อไปด้วย การฝึกหัดใช้ปัญญา

ปัญญา ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคใด มรรคใดคือดำริชอบ งานชอบ เพียร ชอบ ความระลึกชอบ ถ้าความชอบธรรมในมรรคนั้นนะ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเกิดนิโรธ รู้จริงเห็นจริง เกิดนิโรธ นิโรธรู้แจ้ง รู้แจ้งในอริยสัจ ถ้ารู้แจ้งในอริยสัจ

นี่เราทำเพื่อกลับมาเป็นเหตุนี้ ในพระพุทธศาสนาสอนเรียบง่าย แล้วทำได้แสนยาก เพราะมันเรียบง่ายจนคนมองข้าม มองข้ามว่า ทำสมาธิแล้วมันจะไปรู้มันรู้มันจะมหัศจรรย์

แต่ไม่รู้หรือว่าความมหัศจรรย์คือมหัศจรรย์ในตัวเราต่างหาก ความมหัศจรรย์คือ มหัศจรรย์ในหัวใจของเรา ในหัวใจของเราที่มันไม่มีใครรู้ใครค้น ไม่มีใครดูแลรักษามันนะ

ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาดิกะ แต่พอเรามีสติมี ปัญญา เราควบคุมด้วยศึกษา ด้วยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ว

ฝึกหัดให้เกิดขึ้นมาจากหัวใจของเรา แล้วมันจะเกิดมรรคในหัวใจของเรา มรรคญาณ
มรรคญาณเกิดในหัวใจของเรา ชำระล้างในหัวใจของเรา อันนี้สิ นี่แหละหัวใจของ
ศาสนา อันนี้สำคัญ ถ้าสำคัญ

ค่อยๆ ค่อยๆ เข้ามานี่ไง นี่พูดถึงว่า ที่เขาเป็นอย่างนี้ หัวหกกันขวิด มันเป็นอาการ
ที่นิ่งแล้วงหรือเปล่า มันเป็นการมีหัวใจหรือไม่ ให้หลวงพ่อกำลังใจ

ไอ้เรื่องร่างกาย เรื่องการเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นเรื่องหนึ่งนะ แต่ถ้าเรื่องภาวนามันเป็นอีก
เรื่องหนึ่งที่ละเอียดอ่อนมากกว่านั้น

นี่พูดถึงว่า ถ้าอาการเป็นแบบนี้มันเป็นอาการของเรา ให้กลับมาที่วาระจุกๆ
นั่นนะ รู้ลมหายใจชัดๆ นั่นนะ กลับมาตรงนี้ แล้วกลับมาให้เป็นความปกติ

พระพุทธศาสนาสอนเรียบง่าย ไม่ส่งออกไปรู้เรื่องต่างๆ แต่ถ้าเป็นอำนาจวาสนา คือ
จิตมันสร้างมาอย่างนั้นก็ต้องแก้ไขควบคุมดูแลกลับมาให้เป็นปกติ กลับมาให้เป็นศีล เป็น
สมาธิ เป็นปัญญา แล้วพยายามฝึกหัดใช้ปัญญาให้เกิดมรรคเกิดผล เราจะเข้าใจเรื่องชีวิต
เรื่องที่มาที่ไปของจิตนี้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณย้อนอดีตชาติไปไม่จบ
จุตูปปาตญาณ อนาคตไปไม่จบ เวลากลับมาอาสวกขญาณ ทำลายอวิชชาดับเตี้ยวันนี้เป็น
พระอรหันต์ขึ้นมาเลย ของจริงอยู่ที่นี้

ไอ้สิ่งที่รู้เห็นนั้นมันฝึกได้ยาก คำว่า “จริต” เหมือนเด็ก เด็กมันนิสัยเป็นอย่างนี้มันก็
เป็นแบบนี้ ถ้าเด็กเราฝึกหัด ฝึกหัดให้มันดีขึ้น

นี่ก็เหมือนกัน เหมือนจิตที่มันไร้เดียงสา เราเข้าไปสู่ตัวมันเอง เหมือนไร้เดียงสา มัน
แสดงออกโดยธรรมชาติของมัน แล้วเราจะคุมอย่างไรล่ะ ไม่เป็นหรรอก คนปฏิบัติใหม่ๆ เป็น
อย่างนี้ เข้าไปเห็นใจของตนแล้วไม่รู้จะอย่างไร งงๆ อยู่อย่างนั้นนะ

แต่ครูบาอาจารย์ท่านฝึกบ่อย ชำนาญในวิธี เคยเข้าเคยออก เคยดูเคยแล เคย
บำรุงรักษา แล้วมันจะดีขึ้นๆ เพราะการบำรุงการรักษา การดูแลหัวใจของเราเอง

ทั้งๆ ที่เป็นหัวใจของเราเองนะ งง แต่ถ้าศึกษาธรรมะนะเก่ง เวลาพูดนี่ โอโห!
ต๋อยหอยเลยนะ แต่เวลาทำด้วยตัวเอง งง เอ๊ะ! ทำไม่ถูก แต่ชำนาญในหัวแล้วเดี๋ยวมันจะดี
ขึ้น

“๓. การนั่งสมาธิแล้วจิตสงบ กับนั่งโดยที่ตั้งใจแต่จิตไม่สงบสักที ใ้บุญเหมือนกัน
หรือไม่ครับ”

ถ้าคำว่า “ใ้บุญเหมือนกัน” ใ้บุญเหมือนกันหมายความว่าความเพียรชอบ เรามี
ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ มีความเพียร

เวลาเรานั่งสมาธิภาวนา บุญกิริยาวัตถุ คือคนเราจะเดิน จะนอน จะนั่ง จะสุขสบาย
อย่างไรก็ได้ แต่เราเสียสละ เราเสียสละกิริยาที่เราจะอยู่สุขสบาย เรามานั่งสมาธิบูชาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกายและใจ เรามานูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย
ร่างกายนี้ ยกถวายบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะใ้บุญไหม

โยมมาทำบุญ นั้นนะบุญเป็นอามิส คือเป็นอาหาร เป็นเครื่องใช้ไม้สอย นั้นโยมไป
หามา แต่เวลาโยมนั่งภาวนานะ โยมนั่ง เรานั่งภาวนาถวายกายและใจนี้แก่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าจะใ้บุญไหม ได้

ที่นี้เขาบอกว่า ฉะนั้น นั่งสมาธิแล้วจิตสงบ และตั้งใจแต่จิตไม่สงบ มันจะใ้บุญ
เท่ากันหรือไม่

จิตสงบมันก็ต้องใ้บุญมากกว่าอยู่แล้ว เพราะจิตสงบมันมีความสุขใจ เพราะจิตสงบ
เราใ้สัมผัสรสของธรรมใจ ถ้าจิตไม่สงบ เราใ้สัมผัสกับกิเลสใจ ใ้สัมผัสกับความหงุดหงิด
ใ้สัมผัสกับความทุกข์ความยากใจ

แต่เราเอาภริยาเริ่มต้นใจ เอาภริยาเริ่มต้นที่เราใ้ถวายกายกับใจนี้แก่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ให้เป็นกำลังใจกับเราใจ

แต่ถ้านั่งแล้วมันแบบว่านั่งสมาธิแล้วจิตสงบ กับนั่งสมาธิแล้วจิตไม่สงบ จะใ้บุญ
เท่ากันหรือไม่ ใ้บุญเท่ากันหรือไม่

ถ้าผู้ปฏิบัตินี้ชัดเจนมากเลย ทีนี้ถ้าจิตมันสงบแล้ว อันนั้นนะสำคัญมาก สำคัญว่าเรา
ได้รู้ตัวตนของเราไง เราปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้ามันมีสองอย่าง จิต
สงบและจิตไม่สงบ เวลาจิตสงบมันก็เป็นบุญเป็นกุศล มันเป็นสิ่งที่ดี จิตไม่สงบมันก็เป็นทุกข์
เป็นยากใจ แล้วมันก็เบื่อหน่าย พอเบื่อหน่ายแล้ว ก็เลสมันจะแบบว่ามันบังงา ก็เลสมันจะ
แบบว่าคอยทำลาย

เราถึงพยายามบอกว่า เวลาปฏิบัติให้ปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า เวลานั้น หนึ่งบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สงบไม่สงบนั้นอีกเรื่องหนึ่ง

แต่ถ้าสงบมันก็ชอบ ไม่สงบก็คือไม่ชอบ ไม่ชอบมันก็ฟุ้งซ่าน ไม่ชอบมันก็เบื่อหน่าย
พอเบื่อหน่ายขึ้นไปแล้วมันก็จะไปช่องทางให้กิเลสมันบอกว่า “เลิกเถอะ เราไม่มีวาสนา” แต่
เราไม่ให้กิเลสมันมาขู่มาแหย่ ไม่ให้กิเลสมันมาช่วงชิงศรัทธาของเรา เราถึงบอกว่าเราบูชา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราไม่ปรารถนา คำว่า “สงบ” กับ “ไม่สงบ” มาเทียบกัน มันก็แบ่งแยกแล้ว

ฉะนั้น ถ้าเราบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บูชาหมดเลย สงบก็โอเค ถ้าไม่
สงบก็ทำใหม่ เออ! อย่างนี้จบ มันไม่มีให้กิเลสเข้ามาโต้แย้ง ไม่ให้กิเลสเข้ามาสอดใจ

นี่พูดถึงว่า กระทบตามแบบง่ายๆ อย่างนี้เพราะปัญญาที่พอทำได้เท่านี้

เพื่อความถูกต้องไง โอเค การฝึกหัดใหม่ๆ ก็ฝึกหัดอย่างนี้ การฝึกหัดไปมันมี
ประสบการณ์ไง ไม่อย่างนั้นเราฟังแต่เขาแล้วว่า แล้วเราทำแล้วจะได้หรือไม่ได้ก็ไม่รู้ แล้วไป
ฟังคนสอน ใอันนั้นก็สอนอย่างหนึ่ง ใอันนี้ก็สอนอย่างหนึ่ง งงไปหมดเลย

เอาที่เราเนี่ย เอาที่เราเนี่ย เอาให้มันชัดเจนของเราเนี่ย แล้วถ้าทำแล้วมันจะเป็นประโยชน์
กับเรา ปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นประโยชน์กับเราเนะ จบ

ถาม : เรื่อง “ธรรมแตกหรือกรรมฐานแตก”

กราบขอบพระคุณหลวงพ่อกับที่ตอบปัญหาธรรมที่ลูกเขียนมาตลอด ขอบคุณอย่างสูง
ครับ ลูกได้สนทนาธรรมกับพี่ที่ทำงานกฐินที่ผ่านมารึบ เห็นญาติธรรมบอกว่าท่านสำเร็จ
โสดาบันแล้ว ผมลองสนทนาธรรมกับท่านครับ ค่อยกันไปมา ธรรมสาธุจักกัน ท่านพูดขึ้นมา

ว่า ผมกำลังกรรมจะแตกแล้วจะบ้าได้ ท่านไม่พูดต่ออีก กลัวผมจะบ้าได้ และไม่ให้เบอร์โทรคุยกัน ท่านบอกตรงๆ ว่ากลัวผมบ้า ไม่อยากรับผิดชอบ ท่านให้ผมไปถามหลวงพ่อกับ เพราะกลัวบ้า ไม่อยากรับผิดชอบ

ท่านกลัวว่าผมบ้า ผาดโผน และกำลังเยอะ และไปแห่รังแตนเข้าให้ แล้วให้ระมัดระวังตนให้ดี มีโอกาสให้ถามหลวงพ่อกับครับ ผมเลยถามหลวงพ่อกับทางตอบปัญหากรรมเลยครับ เพราะกลัวกรรมแตก

ที่ฝึกฝนมาลูกจะเน้นสมาธิทำเพชรเป็นหลัก เพราะลองไปเรียนรู้ทำสมาธิเพชรมา กับพระมหาบุรุษหนึ่งสอนวิธีที่ถูกต้องให้ และลูกก็เรียนรู้ปรับปรุงและค้นคว้าเอง ผลก็คือเวทนา มาเร็วหนึ่ง กำลังฐานสมาธิดี ช่มกิเลสตนเองได้ ชอบดำกิเลสตนเอง ชอบข่มกามราคะตนเอง และได้ผลพอสมควร กำลังสมาธิดี และนั่งทำสมาธิเพชรตั้งใจมากครับ

ถ้าไปนั่งสมาธิปกติไม่ถึงใจครับ เวทนาฆ่า ต้องนั่ง ๒ ชั่วโมงขึ้นไปถึงจะมา ลูกเลยเน้นทำเพชรเป็นหลัก ฝึกหัดตนมา ๓-๔ เดือนแล้วครับ กำลังดี เวทนาแรงดี ถึงใจมากครับ นั่งเฉยวันละหนึ่งชั่วโมงครั้งต่อวัน จะเพิ่มเวลาก็ยังไม่กล้า เวทนาแรงกล้ามาก และชอบฝึกฝนมากครับ ปวดจนชินแล้ว เวลานั่งเสร็จเอาขาออก ปวด เลยต้องรอเวลานิดหน่อย แล้วเดินจงกรมต่อแบบปวดไปเดินไป ต่อมาฝึกขันธ์ตีความอดทนไปด้วย ที่กลัวมาลูกฝึกผิดหรือเปล่าครับ

ถ้าเป็นเรื่องอีกมิติหนึ่งก็จะเจอกิเลสตนเองเล่นงานเป็นเรื่องปกติครับ มีสติรู้เท่าทัน มันไม่ตกเป็นเหยื่อของกิเลสครับ ผมขอให้หลวงพ่อกับวินิจฉัยด้วยครับ ลูกกลัวกรรมแตก ลูกไม่มีโอกาสได้ถามหลวงพ่อกับที่วัดโดยตรงเพราะติดงานทางโลก ตอนนี้นั่งรอหลวงพ่อกับตอบอย่างเดียวครับ ฝึกฝนสมาธิเพลาลงไปก่อน เพราะกลัวกรรมแตก

ตอบ : คำว่า “กรรมแตกๆ” มันเป็นเรื่องหนึ่งนะ กรรมแตกหมายความว่าคนที่ปฏิบัติไปแล้วสติขาดแล้วเสียหายไป นั่นก็กรรมแตก ถ้ามันปฏิบัติไปมันไม่มีเหตุมีผลอะไร เอากรรมอะไรมาแตก

ที่นี้กลับมาเริ่มต้นคำถามก่อน เขาบอกว่าเขาสนทนากับพี่คนหนึ่ง ญาติกรรมเขาบอกว่าท่านสำเร็จโสดาบันแล้ว

ไอ้คำว่า “สำเร็จโสดาบัน ไม่สำเร็จโสดาบัน” ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถ้ามันมีสัจจะความจริงในหัวใจ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมามันจะมีคุณธรรมในใจ ถ้ามีคุณธรรมในใจนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ

แต่ถ้าบอกว่า ญาติธรรมเขาบอกเป็นโสดาบัน

ญาติธรรมบอก เราไม่ได้บอก เราไม่รู้รู้อะไรทั้งสิ้นนะ ไอ้คนนั้นเป็นนั่นเป็นนี่มันเป็นปัญหาสังคมทางโลก สังคมทางโลกเขาเอามรรคเอาผลมาเป็นสินค้า ไอ้มันได้โสดาบันใครปฏิบัติก็ได้โสดาบัน ได้สกิทาคามี ได้อนาคามี เขาไปเอาสิ่งนั้นเป็นการชักนำเป็นการชักจูงให้คนเข้ามาปฏิบัติไปเชื่อเขา

ดูสิ เขาบอกว่าขายนรกขายสวรรค์ ไอ้มันขายมรรคผลนิพพานไป ถ้ามันขายมรรคผลนิพพาน ไอ้ไอ้ที่ว่าญาติธรรมเขาบอกว่าเป็นโสดาบัน

เราไม่รู้ เพราะที่นี้ไม่มี เวลาของเรามีแต่คนโทรมาเรียกร้องค่าเสียหายนะ มันมีผู้มาปฏิบัติที่นี้สองคน เวลาเขาปฏิบัติ เขาออกไปเขาแบบว่าหลุด ออกไปแล้วขับรถไปชนกันญาติเขามาที่นี้เลย มาเรียกค่าเสียหาย

เราบอกว่า เรียกค่าเสียหายอะไรล่ะ เพราะว่าญาติธรรมคุยกันเอง เขาไม่เคยมาถามปัญหาอะไรเราเลย เราไม่เคยได้ฝึกเขา ได้สั่งสอนเขาเป็นเรื่องส่วนตัวเลย ไม่มีเลย แล้วเขาไปมีปัญหา เขาจะมาเรียกร้องค่าเสียหายอะไร

มีอีกคนหนึ่งมาปฏิบัติที่นี้สองรอบ ไปปฏิบัติเองนะ เขาบอกว่านั่งสมาธิแล้วหลวงพ่อสั่งจิตมาสอนทางสมาธิเลย

เราบอก ไม่ได้ไปหรอก นอนอยู่ในห้องนี้ไม่เคยไปไหนเลย

คิดเองเออเองไง แล้วพอกลับไปที่บ้านก็มีปัญหา เขาโทรมาที่วัดนี้ โทรมาบอกว่าทำให้ลูกสาวเขาเสียหาย จะรับผิดชอบอย่างไร จะจ่ายเท่าไร

เออ! ที่อื่นนะ เขามีแต่เอามรรคเอาผล โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี เอามาเป็นสินค้าเพื่อหาเหยื่อกัน ไอ้ของเรามีแต่คนโทรมาเรียกค่าเสียหาย มีมาปรับไหมค่าเสียหายรับผิดชอบว่า ลูกสาว ผู้ที่มาปฏิบัติเสียหาย ๒-๓ คน

แต่เราไม่ได้ทำอะไรเลย เราให้สถานที่ เราให้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาเขามาปฏิบัติ เขาปฏิบัติของเขาตัวเอง แล้วเขาก็ไปคุย ญาติธรรม ญาติธรรมคุยกันเอง แล้วเวลามีปัญหาไปก็จะมาปรับผัดเอาจากทางวัด

ถ้าพระสอนนะ ถ้ามีปัญหาเข้ามาคุยกับเรา ใ้ที่ว่าโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี มาพูดกับเราตรงๆ สิ เราไม่เคยรับรู้อะไร ใครมาพูดว่าได้โสดาบันไม่ได้โสดาบันอะไรกับเราเลยนะ เราไม่รู้เรื่องเลย แล้วเอ็งไปพูดกันเองนะ แล้วพอพูดกันเอง

เราที่พูดนี้เพราะเห็นกับที่ปฏิบัติที่อื่น ๆ เขาจะบอกว่า ถ้าปฏิบัติแล้วจะได้โสดาบัน คนนั้นได้สกิทาคามี

เราไม่เชื่อหรือ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เวลาประพฤติปฏิบัติไป ครูบาอาจารย์เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติปฏิภาณ ผู้ใดเป็นผู้ปฏิบัติมีคุณธรรมในหัวใจ เขามีคุณธรรมในหัวใจ นั่นนะเป็นคุณสมบัติของเขา เวลาเป็นคุณสมบัติของเขา เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รับรองความเป็นจริงในคุณสมบัติของเขา

ถ้าคุณสมบัติในตัวของเขา มันมีจริง มันไม่ใช่ว่าอยู่ที่สถานที่หรือครูบาอาจารย์องค์ไหนเป็นผู้รองรับ ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงขึ้นมาจากภายใน ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาจากภายใน เขาก็มีคุณธรรม ถ้ามีคุณธรรมปั๊บ ถ้าเข้าใจเรื่องธรรมะแล้ว ใ้เรื่องสิ่งที่ว่าธรรมแตกไม่แตก คนละเรื่องเลย

ใ้ตัวเองก็ยังไม่รู้เรื่องอะไรเลย แล้วก็มาแบบว่า “ถ้าอย่างนี้ไปหาหลวงพ่อนะ เพราะไม่ยอมสอน ไม่อยากปรับผัดชอบ”

ปรับผัดชอบอะไร เข้ามาที่วัดนี้เขามาหาใคร ถ้าเขามาหาใคร เขาควรไปหาเจ้าอาวาส เจ้าอาวาสเป็นคนจัดการ

แล้วนี่บอกว่าเดี๋ยวจะเป็นธรรมแตก

ใ้มันเป็นการแบล็กเมลกันหรือเปล่านั้นไม่รู้ ไปบอกว่า “ถ้าอย่างนี้แล้วเดี๋ยวจะธรรมแตกนะ ไม่ปรับผัดชอบแล้วไปหาหลวงพ่อก่อน ให้ไปคุยกับหลวงพ่อก่อน”

แล้วทำไมไม่มาหาเราละ ทำไมไม่มาคุยกับเรา

ไอ้เรื่องปัญหาๆ นี้มา ส่วนใหญ่แล้ว ไปไหนมา สามวาสองศอก คือเขาคิดของเขาไปเอง แล้วเขาเข้าใจของเขาไปเอง แล้วเวลาเราเทศนาว่าการเราก็คือเทศนาว่าการโดยสัจจะโดยความจริง แล้วถ้ามีความสงสัยในธรรม มีความสงสัยอะไรก็มาคุยกับเราได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่ใช่อย่างนั้น

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศน์ หลวงตาท่านบอกเลย หลวงปู่มั่นเวลาเทศน์นิพพานหยิบเอาได้เลย เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์ ท่านเทศน์ถึงสัจจะความจริงในใจของท่าน ตั้งแต่เริ่มจากปุถุชน กัลยาณปุถุชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ จากข้อเท็จจริงในใจของหลวงปู่มั่น

ไอ้พวกเราฟังเข้าไปมันก็ โอ้โฮ! นิพพานจะหยิบจับเอาได้เลย พอหลวงปู่มั่นเทศน์จบ นิพพานมีติดติดคือ จับไม่มีสิ่งใดได้เลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราเทศนาว่าการ เราก็คือเทศนาไปตามข้อเท็จจริง ที่นี่คนฟัง คนฟังฟังแล้วเป็นคติธรรม ก็พยายามจะป็น จะจับ จะต้อง จะให้ได้ประโยชน์

เวลาเราเทศนาว่าการ เราเทศนาว่าการเพื่อเหตุนี้ เพื่อมันเป็นข้อเท็จจริงอย่างนี้ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ แล้วผู้ที่ฟัง ผู้ที่ปฏิบัติ หัวใจของเรามันมีคุณภาพแค่ไหน มันก็พยายามจะเอาสิ่งนั้นเป็นแบบอย่าง แล้วพยายามจะฝึกหัดให้ได้อย่างนั้น นี่เป้าหมายของผู้เทศน์ เป้าหมายของการเทศนาว่าการ

ไอ้ผู้ฟังฟังแล้วจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจ ถ้ามันไม่เข้าใจมันก็เป็นคติธรรม คติธรรมคือข้อเท็จจริง ข้อธรรมะที่เราจะเก็บไว้แล้วไปเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา พยายามฝึกหัดทำ หัวใจของเราให้มันกระจ่างแจ้ง ให้มันรู้จริงเห็นจริงตามความเป็นจริงในใจของเรา

นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ ท่านเทศน์อย่างนั้น ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์แล้ว ไอ้ผู้ฟังก็รู้อยู่แล้ว ผู้ฟัง ภาษาเรานะ เขาไม่แจ่มแจ้งหรือ แต่ลูกศิษย์กับอาจารย์เป็นอย่างนี้ อาจารย์ก็เป็นไม่ทำคอยเปิดทางให้ ลูกศิษย์ก็พยายามจะประพฤติปฏิบัติตามไป

นี่กรรมฐานเขาทำกันแบบนี้ วัดป่าเขาทำกันแบบนี้ ครูบาอาจารย์เทศนาว่าการเป็น
ถนนหนทางไปให้กับลูกศิษย์ลูกหาผู้ก้าวเดินตามไป ฉะนั้น เขารู้เท่าทันอาจารย์ เราคิดว่า
เป็นไปได้ยาก ฉะนั้น เวลาเทศนาว่าการเทศน์อย่างนี้

แต่เวลาเขาไปแล้วเขาไปคุยกัน แล้วเขาไม่ได้มาสอบถามเราเลย แล้วที่ว่ามีปัญหา
ไป ๒ คน โอโฮ! พ่อแม่เขามาที่นี่เลยนะ “หลวงพ่จะรับผิดชอบอย่างไร”

สุดท้ายแล้วพอเราบอกว่า รับผิดชอบเรื่องอะไรล่ะ เพราะลูกสาวของโยมมาอยู่วัด
เราก็ไม่ได้สั่งอะไรเขาเลย เขาก็ไม่เคยถามปัญหาเราเลย เหมือนกับโรงพยาบาลนะ เราเป็น
หมอ เรายังไม่ได้รักษาเขาเลย เราไม่ได้ผ่าตัด ไม่ได้ฉีดยา ไม่ได้ทำอะไรเขาเลย แล้วเขามี
โรคภัยไข้เจ็บ

แล้วพ่อแม่ของเขาบอก ไซ้ เด็กคนนี้เขาสติเสียมาตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ แล้วตอนหลัง
มันดีขึ้น ดีขึ้นจนเด็กคนนี้จบพยาบาลนะ เป็นอาจารย์สอนพยาบาลด้วย แต่เขาคูมยามา
ตลอด พอคูมยามาตลอด เขามาปฏิบัติเอง แล้วเขาก็คุยกันเอง เขาวางยา เขาเลิกยาไง ก็เลย
หลุดไป

ไอ้เนี่ยมันก็เป็นข้อเท็จจริง เพราะพ่อแม่เขาบอก ไซ้ ลูกเขาเป็นมาตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ
แต่เนี่ยอายุเกือบ ๓๐-๔๐ แล้วนะ มันก็มีที่มาที่ไปไง

คือเราไม่ได้ทำอะไรเลย คือเราไม่รู้เรื่องอะไรเลย เขาเป็นของเขาตัวเอง แล้วเขาเป็น
เอง แต่สุดท้ายแล้วเขาก็ป้ายซีเราหมดเลย คนที่สองก็เหมือนกัน เราเจอปัญหาอย่างนี้บ่อย
มาก

ปัญหาอย่างนี้แสดงว่า วัด วัดนี้เป็นที่พึ่งพาอาศัยของสังคม สังคมใครทุกข์ใครยาก
เขาก็มาอาศัยวัด แต่ถ้าอาศัยวัดแล้ว ภาษาเรานะ มันต้องเป็นสุภาพบุรุษ ต้องซื่อสัตย์ ต้อง
พูดคุยกันตามข้อเท็จจริง อยากรจะเป็นโสดาบันไม่โสดาบัน ก็ต้องคุยกับเราก่อน ถ้าเรารับว่า
เป็นโสดาบันก็อีกเรื่องหนึ่ง

ไอ้เนี่ยเราก็ไม่เคยรับ เราก็ไม่เคยรู้อะไรเลย ไม่เคยรับไม่เคยรู้ แล้วไม่เชื่อด้วย เพราะ
ถ้าเป็นโสดาบันมันมีสติสมบูรณ์ไง ถ้าเป็นโสดาบันนะ ไม่สัสัพพตปรามาส ไม่ลูบไม่คลำ มัน

จะชัดเจน ถ้ามันยังพูดจาไม่ชัดเจน ยังลอกแล็ก มันจะเป็นโสดาบันได้อย่างไรวะ กูไม่ดูหรร
กว่ามึงเป็นโสดาบันตอนไหน ไม่เป็นโสดาบันตอนไหน ดูคุณธรรมก็พอแล้ว ถ้าเป็นจริงนะ

นี่พูดถึงว่า เขาว่าเป็นโสดาบัน ญาติธรรมเขาว่าอย่างนั้น

พอว่าอย่างนั้นปั๊บ ไอ้คนฟังมันก็เลยเกร็งไปหมดเลย

เขาบอกว่า นี่จะธรรมแตกแล้วนะ ต้องไปหาหลวงพ่อ

ไอ้ตรงนี่เราแปลกๆ เวลาเอ็งคุยกัน ถ้าเป็นผลประโยชน์ เอ็งก็เข้ากันได้ เวลาเอ็งคุย
กันไม่ถูกใจกัน ต้องไปหาหลวงพ่อ

หลวงพ่อไม่รู้อะไรด้วยเลย หนักก็ไม่ได้กิน มีแต่กระดูกแขวนคออย่างเดียว เนื้อเนื้อ
ไม่เห็นทั้งนั้นนะ ไอ้พวกนั้นมันได้เนื้อได้หนังไปหมดเลย กระดูกให้หลวงพ่อ แขวนพับ! เลย
อันนี้มันขำนะ

แล้วที่นี้พอมันไอ้นี้เขากลัวว่าธรรมแตก

ธรรมแตก หมายความว่า เวลาเราหนึ่งไปแล้วเราไปรู้ไปเห็นสิ่งใดแล้วเราหลุด เรา
ฟังชานไป

แต่ถ้าเขาบอกเขานั่งสมาธิเพชร

สมาธิเพชรกับนั่งสมาธิราบมันก็เหมือนกัน การนั่งสมาธิราบ เราก็นั่งปกติของเรา
แต่หลวงปู่สิมก็นั่งสมาธิเพชรนะ มีครูบาอาจารย์หลายองค์ท่านถนัดนั่งสมาธิเพชร สมาธิ
เพชร สมาธิราบ มันอยู่ที่จิตนิสัย มันเป็นกิริยา มันเป็นวิธีการไง วิธีการนี้ทำให้เราเข้า
ไปสู่ศีล สมาธิ ปัญญา วิธีการประพฤติปฏิบัติให้เกิดมรรคเกิดผล วิธีการ

ที่นี้พอถ้าธรรมมันจะแตก มันอยู่ที่เหตุผลที่ปฏิบัติไปแล้วไปรู้อะไร ไปเห็นอะไร ไป
ตกใจในเรื่องอะไร หรือไปเห็นนิมิตแล้วเชื่อ ให้นิมิตมันพาไปอย่างนี้

ถ้าเราไม่ไปเชื่อตามนิมิตนั้น เราไม่เชื่อตามสิ่งเร้าที่มันหลอกลวงให้หัวใจตามไป เรา
มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เราอยู่กับผู้รู้ เราอยู่กับพุทธโธ เราไม่ทิ้งอะไรเลย ไม่มีทาง

สมาธิเพชรกับสมาธิราบมันเป็นวิธีการนั่งสมาธิ มันเป็นรูปแบบ รูปแบบทำนอง แต่ไอ้
ที่มันจะดีหรือจะเลวมันอยู่ที่มรรคผล มรรคผล สิ่งที่เกิดขึ้นจากหัวใจใจ

ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิเกิดหรือไม่เกิด ถ้าสมาธิมันเป็นไปได้จริง เราทำแล้วเป็นสมาธิ นั่นคือผลที่ดี แต่ถ้ามันทำแล้วไม่ได้สมาธิ เราก็ต้องหาอุบายวิธีการเปลี่ยนแปลงพลิกแพลงให้เราฉลาดขึ้น

เหมือนหลวงตาท่านพูด **ปฏิบัติใจอย่างกับหมาตาย**

หมามันตายแล้ว หมาตายมันไม่ขยับแล้วละ แล้วเราทำสมาธิ เราเป็นนักปฏิบัติ เราต้องมีปัญญาพลิกแพลง เขาเรียกอุบายวิธีการเพื่อจะให้เราดีขึ้นนะ

อันนี้มันไม่ใช่ธรรมแตกหรือ ธรรมแตกมันอยู่ที่ว่าความรู้ความเห็นนะ

จะนั้นบอกว่า เขานั่งสมาธิ สิ่งที่นั่งสมาธิเพชรแล้วมันเกิดเวทนาเร็ว มันจะขมกิเลสได้ มันชอบค่าตัวเอง

ไอ้ชอบค่าตัวเอง ไอ้ถ้าตามไป นั่งสมาธิเป็นสมาธิเพชร เขานั่งเพื่อเอาสมาธิ ถ้าพูดถึงว่าถ้าขมกิเลส ขมไปทำไม จะทำกิเลส อย่างนี้ถ้ามันทำกิเลส

ไอ้ที่ว่า จะธรรมแตกไม่ธรรมแตก เขานั่ง ๒ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมงของเขา

ไอ้นี้เป็นวิธีการนั่งนะ แต่ธรรมจะแตกหรือธรรมไม่แตก เขาเรียกสติแตก สติแตกก็คือธรรมแตก สติที่มันแตก เวลาสติของเราไม่เท่าทัน เกิดอะไรแล้วมันเห็นแล้วมันตกใจไปวูบ นี่มันจะตามนั้นไป ถ้าตามนั้นไป เสียสติไปเลย แล้วถ้าเสียสติแล้วก็ต้องไปศรีธัญญา ส่งศรีธัญญาก่อน ศรีธัญญาให้ยาก่อนเพื่อให้เป็นปกติ พอปกติแล้วค่อยกลับมาฝึกหัดปฏิบัติใหม่ ถ้าธรรมแตก ถ้าธรรมไม่แตกส่วนธรรมไม่แตก

ที่นี้เพียงแต่ว่าเขาเป็นคนที่ไปคุยกันเองใช่ไหม แล้วเขาบอกว่าให้หลวงพ่อวินิจฉัย

ถ้าเฉพาะเรื่องวิธีการนั่งสมาธิ ไม่เกี่ยว มันจะเสียหายๆ จะนั่งสมาธิราบหรือสมาธิอะไรก็แล้วแต่ ถ้าขาดสติไปรู้เห็นสิ่งใดแล้วตกใจ รู้เห็นสิ่งใดแล้วควบคุมตัวเองไม่ได้ นั่นนะ ธรรมแตก

แต่ถ้าเราควบคุมด้วยสติ ด้วยมีสมาธิ พอเจอสิ่งใดแล้วแก้ไข เราพลิกแพลงของเรา เราแก้ไขของเรา การแก้ไขคือพัฒนา การฝึกหัดสมาธิ ใช้ปัญญา คือพัฒนาให้จิตเข้มแข็งขึ้นให้เราเข้าใจ เข้าใจในวิชามาร

กิเลสมารมันเอาวิชาการ เอาความตกใจ เอาความชอบ เอาความไม่พอใจมา หลอกหลวงตลอด เราฝึกหัดนั่งสมาธิ ถ้ามันใช้ปัญญา ให้ปัญญามาใคร่ครวญวิചามาร ใคร่ครวญที่มารเอาวิชาของมันมาหลอกมาลวงเรานี่ เราใช้สติปัญญาแยกแยะให้รู้เท่า

รู้เท่า พอมันรู้เท่า มารมันอาย มารเอาสิ่งที่มันเอามาหลอกหลวงก็หายวับ มันก็ว่างหมด มันก็มีความสุข เห็นไหม เวลาทำสมาธิ เราใช้ปัญญาเพื่อการปล่อยวาง เพื่อความชัดเจน เพื่อความรุ่งเรืองของธรรมะในหัวใจ อย่างนี้ธรรมไม่แตก

ถ้าธรรมแตกเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ อันนี้มันเป็นคำถามที่เขียนมาได้เท่านี้ไง ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเขาคุยกันโดยส่วนตัว มันต้องมีเหตุการณ์มากกว่านี้มาก ฉะนั้น ข้อที่เขียนมามันมีเท่านี้ก็ตัดสินเท่านี้ว่า วิธีการนั่ง วิธีการนั่งไม่ทำให้คนเสียหาย

วิธีการนั่งไม่ทำให้คนเสียหาย คนเสียหายคือวิചามาร คือกิเลสต้นหาความทะยานอยากพลิกแพลงหลอกหลวง แล้วเราไปส่งเสริมมัน เราก็ตามมันไป นั่นนะเสีย

ถ้าเรามีสติปัญญา เราอยู่กับพุทโธ เราอยู่กับผู้รู้ เราไม่ตามมันไป เราจะทำความสงบของใจแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา เข้าสู่อริยมรรค เข้าสู่มรรคเข้าสู่ผล เข้าสู่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียบง่ายกลางหัวใจ ไม่คึกคะนองแบบทางโลกเขา ถ้าทำได้ อย่างนี้มันจะรักษาเราได้ ถ้าทำอย่างนี้จะไม่ธรรมแตก เอวัง